

REZOLUCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (UE) 2018/1386**z dnia 18 kwietnia 2018 r.****zawierająca uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii za rok budżetowy 2016**

PARLAMENT EUROPEJSKI,

- uwzględniając swoją decyzję w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii za rok budżetowy 2016,
 - uwzględniając sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 4/2016 pt. „Europejski Instytut Innowacji i Technologii musi zmodyfikować swoje mechanizmy operacyjne oraz pewne elementy koncepcji w celu osiągnięcia spodziewanego oddziaływania”;
 - uwzględniając art. 94 Regulaminu i załącznik IV do Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A8-0096/2018),
- A. mając na uwadze, że w ramach procedury udzielania absolutorium organ udzielający absolutorium podkreśla szczególne znaczenie dalszego wzmocnienia legitymacji demokratycznej instytucji Unii przez zwiększanie przejrzystości i odpowiedzialności, wdrażanie koncepcji budżetowania celowego oraz właściwe zarządzanie zasobami ludzkimi;
- B. mając na uwadze, że zgodnie z zestawieniem dochodów i wydatków ⁽¹⁾ ostateczny budżet Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii (zwanego dalej „Instytutem”) za rok budżetowy 2016 wyniósł 293 796 532,54 EUR, co stanowi wzrost o 4,51 % w porównaniu z rokiem 2015; mając na uwadze, że łączny wkład Unii do budżetu Instytutu na 2016 r. wyniósł 252 158 953,03 EUR;
- C. mając na uwadze, że Trybunał Obrachunkowy (zwany dalej „Trybunałem”) w sprawozdaniu dotyczącym sprawozdania finansowego Instytutu za rok budżetowy 2016 (zwanym dalej „sprawozdaniem Trybunału”) stwierdził, iż uzyskał wystarczającą pewność, że sprawozdanie finansowe Instytutu jest wiarygodne oraz że transakcje leżące u jego podstaw są legalne i prawidłowe;

Działania podjęte w następstwie udzielenia absolutorium za rok 2012, 2014 i 2015

1. wyraża głębokie ubolewanie z powodu liczby nierozstrzygniętych kwestii oraz bieżących środków naprawczych, które zostały podjęte w odpowiedzi na uwagi Trybunału w 2012, 2014 i 2015 r., związanych w szczególności ze stanem finansowania, weryfikacją *ex ante* zestawień poniesionych wydatków, finansowaniem ze źródeł publicznych i prywatnych, niewykorzystanymi środkami, autonomią finansową, przestrzeganiem zasady należytego zarządzania finansami; wzywa Instytut, aby w 2018 r. jak najszybciej doprowadził działania naprawcze do końca;
2. uważa, że możliwość udzielenia absolutorium w nadchodzących latach będzie zagrożona, jeżeli natychmiast nie zostaną podjęte skuteczne działania i nie zostaną osiągnięte faktyczne wyniki;

Zarządzanie budżetem i finansami

3. na podstawie rocznego sprawozdania Instytutu zauważa, że działania związane z monitorowaniem budżetu w ciągu roku budżetowego 2016 doprowadziły do osiągnięcia wskaźnika wykonania budżetu w wysokości 95 %, co stanowi znaczny wzrost w stosunku do roku poprzedniego (w porównaniu z 90,58 % w 2015 r.); zauważa, że wskaźnik wykonania w odniesieniu do środków na płatności był wysoki i wyniósł 99 %, co oznacza wzrost o 3,41 % w porównaniu z rokiem 2015;

Zobowiązania i przeniesienia

4. na podstawie sprawozdania Trybunału zauważa, że poziom przeniesień środków, na które zaciągnięto zobowiązania, był w tytule II wysoki i wyniósł 40 % (400 000 EUR), w porównaniu z 44 % w 2015 r.; przyjmuje do wiadomości, że przeniesienia te dotyczą głównie umów na usługi informatyczne wykraczających poza rok budżetowy oraz spotkań, za które nie otrzymano jeszcze faktur;
5. zauważa, że przeniesienia często mogą być w części lub całkowicie uzasadnione wieloletnim charakterem programów operacyjnych agencji, niekoniecznie oznaczają niedociągnięcia w planowaniu i wykonaniu budżetu oraz nie zawsze są sprzeczne z zasadą jednoroczności budżetu, zwłaszcza jeśli są planowane z wyprzedzeniem i przedstawiane Trybunałowi;

⁽¹⁾ Dz.U. C 84 z 17.3.2017, s. 205.

Polityka kadrowa

6. na podstawie sprawozdania Trybunału zauważa z ubolewaniem, że Instytut od jego utworzenia w 2008 r. do lipca 2014 r. miał czterech dyrektorów; stwierdza, że od sierpnia 2014 r. stanowisko dyrektora, a od lutego 2013 r. inne stanowisko kierownicze są obsadzone tymczasowo; potwierdza uwagę Trybunału, że jest to sprzeczne z przepisem regulaminu pracowniczego, który stanowi, że okres taki nie może przekraczać jednego roku, oraz że częste zmiany i długie okresy, podczas których stanowiska obsadzone są tymczasowo, powodują niepewność wśród zainteresowanych podmiotów i w kwestii ciągłości strategicznej; przyjmuje do wiadomości odpowiedź Instytutu, że nie jest on w stanie zająć stanowiska w sprawie procedury rekrutacji dyrektora Instytutu, gdyż kwestią tą zajmuje się Komisja; zdecydowanie wzywa Komisję do zakończenia tej procedury; zauważa, że Instytut zakończy rekrutację na inne stanowisko kierownicze w 2017 r.;
7. zauważa, że w 2016 r. Instytut przyjął do pracy 15 pracowników i jednego oddelegowanego eksperta krajowego, w wyniku czego łączna liczba pracowników w dniu 31 grudnia 2016 r. wynosiła 59, tym samym była wyższa o dziewięć w porównaniu ze stanem w dniu 31 grudnia 2015 r., ponadto sześć procedur naboru jest w toku;
8. na podstawie istniejącego w Instytucie planu zatrudnienia zauważa, że na dzień 31 grudnia 2016 r. obsadzonych było 36 stanowisk (z 39 stanowisk zatwierdzonych w ramach budżetu Unii) w porównaniu z 39 w dniu 31 grudnia 2015 r.;
9. z zadowoleniem zauważa, że w odniesieniu do liczby stanowisk zajmowanych w dniu 31 grudnia 2016 r. niemal osiągnięto równowagę płci wśród pracowników (56 % kobiet i 44 % mężczyzn); zauważa jednak z pewnym zaniepokojeniem, że stosunek liczby kobiet do liczby mężczyzn w zarządzie wynosi 36 % do 64 %;
10. podkreśla, że elementem polityki kadrowej Instytutu powinno być zachowanie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym; podkreśla, że budżet przeznaczony na działalność związaną z dobrostanem pracowników wynosi około 226 EUR na pracownika, co odpowiada 0,5 dnia na pracownika; stwierdza, że średnia długość zwolnienia chorobowego na pracownika wynosi 11,67 dnia;
11. popiera szkolenia i sesje informacyjne na temat etyki i uczciwości, w tym przeciwdziałania mobbingowi, organizowane w celu zwiększenia świadomości pracowników; proponuje, aby regularnie organizować szkolenia i sesje informacyjne;
12. z zadowoleniem odnotowuje fakt, że w 2016 r. do Instytutu nie wpłynęły żadne skargi, nie wszczęto postępowań przed sądem ani nie zgłoszono przypadków związanych z zatrudnianiem lub zwalnianiem personelu;
13. zauważa, że większość stanowisk wiąże się z działaniami operacyjnymi lub neutralnymi (70 %), natomiast na wsparcie administracyjne i zadania koordynacyjne przeznaczono 30 % wszystkich stanowisk;

Zamówienia

14. na podstawie informacji przekazanych przez Instytut dostrzega, że cierpi on na strukturalny niedobór personelu, co zostało potwierdzone w sprawozdaniu specjalnym Trybunału nr 4/2016; zauważa, że kwota zarządzanych dotacji na osobę w Instytucie jest znacznie wyższa niż w przypadku innych unijnych programów dotacji badawczych: o ile wielkość zarządzanego budżetu przypadająca na pracownika w ramach siódmego programu ramowego wynosiła od 12 500 000 EUR do 20 400 000 EUR, urzędnicy Instytutu ds. projektów zarządzają rocznymi dotacjami w wysokości do 90 000 000 EUR; zauważa, że wynikające stąd duże obciążenie pracą i odpowiedzialność mogą zwiększać rotację pracowników, co oddziałuje na podstawową działalność Instytutu;
15. zauważa, że jeżeli chodzi o rok 2016 r., dotacje zostały przyznane i umowy o udzielenie dotacji podpisane w kwietniu 2016 r.; dostrzega, że mimo poprawy odnotowanej w 2016 r. te opóźnienia w podejmowaniu decyzji o udzieleniu dotacji i ich podpisywaniu wywołują niepewność i ograniczają gotowość partnerów do przeznaczania środków na działania i do rozpoczynania tych działań na początku roku;
16. zauważa, że w związku z ostatnimi zaproszeniami dotyczącymi nowych wspólnot wiedzy i innowacji (WWiI), w przypadku których obszary tematyczne zostały określone w strategicznym planie innowacji Instytutu na lata 2014–2020, zaobserwowano ograniczoną konkurencję; zauważa, że na zaproszenie z 2016 r. dotyczące dwóch dodatkowych WWiI („Food”[żywność] i „Added-Value Manufacturing” [produkcja oferująca wartość dodaną]) wpłynęły trzy wnioski, przy czym jedyny wniosek, który nadszedł w związku z WWiI w zakresie produkcji oferującej wartość dodaną, nie został wybrany ze względu na jego jakość; zauważa, że wyznaczono optymalne partnerstwo, z wyjątkiem EIT Manufacturing; z zadowoleniem zauważa, że Instytut zdecydował się na szereg środków łagodzących, co zmniejszy ryzyko otrzymania tylko jednego wniosku na dany temat w przyszłości; wzywa Instytut, aby poinformował organ udzielający absolutorium o treści i skuteczności tych środków; zwraca uwagę, że komisarz do spraw badań, nauki i innowacji opracował w 2015 r. koncepcję „innowacji otwartej” jako kluczową koncepcję polityczną na potrzeby kształtowania polityki innowacyjnej na szczeblu Unii; uważa, że nie jest jasne, jaką rolę w tej koncepcji pełni Instytut; podkreśla, że koncepcja ta nie zawiera jasnych ram, które pozwoliłyby Komisji opracować spójne i skoordynowane działania, z uwagi na liczbę strategii politycznych i instrumentów w tej dziedzinie oraz liczbę dyrekcji generalnych zaangażowanych we wspieranie innowacji; wzywa Komisję do zapewnienia skoordynowanej i skutecznej polityki

innowacji, w której ramach właściwe dyrekcje generalne usprawniają działania i instrumenty, oraz do informowania Parlamentu o tych staraniach; rozumie, że misją Instytutu jest propagowanie współpracy między ośrodkami akademickimi oraz wspieranie badań naukowych i innowacji; jest zdania, że ostatecznie głównym beneficjentem mogą być przedsiębiorstwa, które w świetle prawa są właścicielami innowacyjnych produktów wprowadzanych na rynek i odnotowują z tego tytułu zyski finansowe; podkreśla, że w tej sytuacji potrzebne jest włączenie do modelu współpracy takiej struktury, w której określone fundusze będą zwracane do Instytutu;

17. na podstawie sprawozdania Trybunału zauważa z ubolewaniem, że zamówienia przeprowadzone przez podmioty prawne WWiI w wysokości do 2 200 000 EUR uznano w 2016 r. za nieprawidłowe, a w procedurach udzielania zamówień stwierdzono poważne niedociągnięcia;

Główne osiągnięcia

18. z zadowoleniem przyjmuje trzy główne osiągnięcia wskazane przez Instytut w 2016 r., a mianowicie:
- pierwsze trzy wspólnoty innowacji (EIT InnoEnergy, EIT Climate-WWiI i EIT Digital) osiągnęły całkowitą dojrzałość, a efektem ich programów nauczania jest coraz większa liczba innowacyjnych produktów, usług i wykwalifikowanych talentów w zakresie przedsiębiorczości,
 - stał się on największą europejską siecią innowacji, która wnosi istotny wkład w europejską konkurencyjność, wzrost i tworzenie miejsc pracy, przynosząc w obszarze europejskiej innowacji wartość dodaną na poziomie Unii,
 - wdrożył finansowany z dotacji przyznanych przez Instytut Regionalny System Innowacji EIT będący ważnym elementem strategii informacyjnej społeczności EIT, w którym uczestniczą zainteresowane strony z 16 dodatkowych krajów europejskich, głównie z Europy Środkowo-Wschodniej, niebiorące uprzednio udziału w działalności Instytutu;

Kontrole wewnętrzne

19. zauważa z zaniepokojeniem, że Trybunał stwierdził uchybienia związane z weryfikacją *ex post* postępowań o udzielenie zamówienia przeprowadzonych przez podmioty prawne WWiI; zauważa, że Trybunał doszedł do odmiennych wniosków co do legalności i prawidłowości dwóch postępowań o udzielenie zamówienia, w przypadku których Instytut zaakceptował udzielenie zamówienia z wolnej ręki lub nadmierne przedłużenie czasu trwania zamówień, a także uznał związane z tym transakcje za legalne i prawidłowe;
20. przyjmuje do wiadomości, że aby zapewnić odpowiednie zarządzanie ryzykiem związanym z legalnością i prawidłowością transakcji leżących u podstaw rozliczeń, Instytut ustanowił procedury kontroli wewnętrznej, obejmujące weryfikację *ex ante*, szczególne środki *ex ante* mające zastosowanie do transakcji dotyczących dotacji i weryfikację *ex post*;
21. zauważa, że w 2016 r. odnotowano trzy sprawozdania dotyczące wyjątków i dwanaście przypadków niezgodności na łączną kwotę 5 654 245 EUR (w porównaniu z 7 140 586 EUR w 2015 r.); zauważa jednak, że kwota 5 500 000 EUR, stanowiąca 99,7 % całkowitej wartości, odnosi się do jednego zdarzenia, a mianowicie opóźnienia administracyjnego w ustaleniu podstawy prawnej, co zostało skorygowane w 2016 r.; dostrzega, że Instytut wprowadził środki łagodzące, aby wyeliminować słabe punkty kontroli wewnętrznej określone w sprawozdaniach dotyczących wyjątków i stwierdzone w przypadkach niezgodności odnotowanych w 2016 r., np. Instytut stale aktualizuje i udoskonala obieg środków finansowych, systemy pracy, listy kontrolne i blankiety wysyłkowe;

Strategia zwalczania nadużyć finansowych

22. zauważa, że Instytut opracował strategię zwalczania nadużyć finansowych na lata 2015–2017, która obejmuje wewnętrzną ankietę na temat wiedzy o zwalczaniu nadużyć finansowych wśród pracowników, analizę porównawczą świadomości nadużyć, obowiązkowe wewnętrzne szkolenia z zakresu zwalczania nadużyć finansowych, przeprowadzono roczną ocenę sytuacji w zakresie konfliktów interesów członków Rady Zarządzającej Instytutu oraz określono i wdrożono, w razie potrzeby, powiązane środki łagodzące;

Audyt wewnętrzny

23. zauważa, że w kwietniu 2016 r. służba audytu wewnętrznego przeprowadziła audyt dotyczący przejścia do programu „Horyzont 2020”, który obejmował zmiany prawne związane z przepisami i regulacjami programu „Horyzont 2020”, a także dotacje na rozpoczęcie działalności dla dwóch drugofalowych WWiI wyznaczonych w 2014 r.; zauważa, że końcowe sprawozdanie z audytu wydane w grudniu 2016 r. zawierało trzy zalecenia, przy czym żadne z nich nie było krytyczne; zauważa, że Instytut przyjął zalecenia i ustalił plan działania, który będzie realizowany w 2017 r.;

24. zauważa, że Rada Zarządzająca Instytutu zatwierdziła roczny planu audytu na 2016 r. zaproponowany przez jednostkę audytu wewnętrznego (IAC); zauważa, że jednostka audytu wewnętrznego wykonała trzy zadania w 2016 r., w tym audyt technologii informacyjnych (IT), doradztwo w zakresie potencjalnego zwiększenia wydajności w dziedzinie zarządzania zasobami ludzkimi oraz działania w następstwie wcześniejszych zadań doradczych; zauważa, że w 2016 r. jednostka audytu wewnętrznego wydała 41 nowych zaleceń, w tym 8 ocenionych jako „bardzo ważne”, 11 jako „ważne” i 22 jako „pożądane”, oraz że kierownictwo Instytutu przyjęło wszystkie zalecenia wynikające z audytu wewnętrznego w 2016 r.;

Zapobieganie konfliktom interesów i zarządzanie nimi, przejrzystość i demokracja

25. przyjmuje do wiadomości, że formułowana jest polityka Instytutu dotycząca informowania o nieprawidłowościach i że przed przyjęciem jej przez Radę Zarządzającą Instytutu zostanie ona przesłana Europejskiemu Inspektorowi Ochrony Danych do uprzedniej kontroli; zauważa ponadto, że przyszła polityka będzie zawierać kanał wewnętrznego informowania na zasadzie anonimowości; zwraca się do Instytutu o informowanie organu udzielającego absolutorium o postępach w tej kwestii;
26. odnotowuje, że w lipcu 2017 r. Instytut przyjął nową strategię wyboru niezależnych ekspertów zewnętrznych, która odnosi się do wykonania art. 89 rozporządzenia (UE) nr 1271/2013 w odniesieniu do źródeł wyboru i postępowania z zaleceniami oraz przewiduje kryteria w zakresie konfliktu interesów;
27. zauważa, że w ramach rocznego programu prac na rok 2018 Instytut wprowadzi szczegółową i proaktywną politykę przejrzystości w zakresie kontaktów z zainteresowanymi stronami; zwraca się do Instytutu o informowanie organu udzielającego absolutorium o postępach w tej kwestii;
28. z zadowoleniem odnotowuje organizację szkoleń wewnętrznych w zakresie m.in. etyki i uczciwości, zapobiegania nadużyciom finansowym i ich wykrywania, zarządzania projektami, kluczowych wskaźników efektywności i programu „Horyzont 2020”, zarządzania finansami i audytu;
29. ubolewa nad tym, że Instytut nie podaje do wiadomości publicznej protokołów posiedzeń zarządu; wzywa Instytut do zmiany polityki w tym zakresie;

Inne uwagi

30. zauważa, że w roku 2016 Trybunał opublikował dwa sprawozdania specjalne dotyczące Instytutu: sprawozdanie specjalne nr 4/2016 pt. „Europejski Instytut Innowacji i Technologii musi zmodyfikować swoje mechanizmy operacyjne oraz pewne elementy koncepcji w celu osiągnięcia spodziewanego oddziaływania”, które zostało opublikowane w dniu 14 kwietnia 2016 r., oraz sprawozdanie specjalne nr 12/2016 pt. „Agencje nie zawsze wykorzystują dotacje we właściwy i jednoznacznie skuteczny sposób”, które zostało opublikowane w dniu 21 kwietnia 2016 r.; z zadowoleniem zauważa, że podjęto działania w celu wdrożenia zaleceń Trybunału;
31. zauważa, że pierwotnie ustalonym przez Komisję docelowym terminem uzyskania niezależności finansowej przez Instytut był rok 2010; zauważa ponadto, że w czerwcu 2011 r. Instytut uzyskał częściową niezależność finansową pod warunkiem kontynuacji zatwierdzania *ex ante* transakcji związanych z dotacjami i postępowań o udzielenie zamówienia o wartości powyżej 60 000 EUR przez Dyрекcję Generalną ds. Edukacji i Kultury Komisji Europejskiej; przyjmuje do wiadomości, że Instytut wystąpił do Komisji o ponowne uruchomienie procesu prowadzącego do pełnej autonomii finansowej; przyjmuje ponadto do wiadomości, że w maju 2016 r. Komisja opracowała program i harmonogram tego procesu, oraz że w październiku 2016 r. Instytut przedłożył Komisji ukończoną samoocenę; wzywa Instytut, aby poinformował organ udzielający absolutorium o postępach w tym zakresie;
32. zauważa, że Komisja ustanowiła wspólne centrum wsparcia związane z programem „Horyzont 2020” w celu zapewnienia spójności pomiędzy organami wdrażającymi program w takich aspektach jak usługi prawne, narzędzia informatyczne, zarządzanie dotacjami, rozpowszechnianie i wykorzystywanie wyników badań; zauważa jednak, że Instytut nie ma bezpośredniego dostępu do centrum wsparcia, lecz potrzebuje zatwierdzenia po rozpatrzeniu indywidualnie każdego przypadku przez odpowiednią dyrekcję generalną Komisji; przyznaje, że to ograniczenie negatywnie wpływa na skuteczność działań Instytutu;
33. w odniesieniu do innych uwag towarzyszących decyzji w sprawie absolutorium, które mają charakter przekrojowy, odsyła do swojej rezolucji z dnia 18 kwietnia 2018 r. ⁽¹⁾ w sprawie wyników, zarządzania finansami i kontroli agencji.

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0133 (zob. s. 393 niniejszego Dziennika Urzędowego).